

K. Ringgaard (udg.)

1. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog
Århus 1987

PERSONNAVNEFORSKNING OG DATABEHANDLING.

Af Birte Hjorth Pedersen

I rundskrivelsen om mødet forlød det, at vi skulle samles om udforskningen af dansk sprog. Et godt initiativ - synes jeg. For at danske forskningsinstitutioner kan få det fulde udbytte af hinanden, er det nødvendigt, at vi kender lidt mere til hinanden. Min titel er "Personnavneforskning og databehandling", men jeg har valgt at begynde med en lidt bredere orientering om Institut for Navneforskning, som sammen med Institut for dansk Dialektforskning og det Arnamagnæanske Institut udgør de tre gamle forskningsinstitutter ved det humanistiske fakultet på Københavns Universitet. Institut for Navneforskning (forkortet IfN) er Danmarks eneste sted- og personnavnearkiv. Det blev grundlagt i 1910 som Stednavneudvalget under det daværende Kultusministerium. Udvalget blev nedsat med det dobbelte formål at fastsætte retskrivning af stednavne og udsende retskrivningslister med autoriserede navneformer, desuden at udforske stednavne og udgive videnskabelige publikationer. I 1960 blev Stednavneudvalget et institut under Københavns Universitet og skiftede samtidig navn til Institut for Navneforskning, for i modsætning til hvad man tror - beskæftiger instituttet sig med mange andre navne end stednavne.

På Stednavneudvalgets kontor blev der opbygget de samlinger, som var en nødvendig forudsætning for at løse de opgaver som var formuleret i udvalgets kommissorium. Samlingerne er under stadig udvidelse og revision. De blev etableret for at være et værktøj i kampen mod, som man sagde "den herskende forvirring i navnenes skrivemåder", men derudover er der foregået en bearbejdelse af det indsamlede.

Instituttets arbejde har to sider: En praktisk, udadrettet konsulentvirksomhed og en videnskabelig. IfN er nu et § 31-institut under Københavns Universitet, og er derfor pålagt opgaver overfor "det offentlige". For stednavne vedkommende er det overfor Ministeriet for Kulturelle Anliggender d.v.s. instituttet skal udgive retskrivningslister med autoriserede navne og yde rådgivning i retskrivnings-spørgsmål overfor institutioner som Geodætisk Institut og Post og Telegrafvæsenet, amter, kommuner samt til private. For personnavnenes vedkommende er vi rådgivende for Kirkeministeriet og Justitsministeriet; det vil jeg vende tilbage til.

Den videnskabelige side af IfN's arbejde består i at fremlægge og behandle navnestoffet, således at det kan anvendes inden for så mange lingvistiske felter som muligt, f.eks. leksikografi, morfologi, semantik og syntax. Navneforskning har særlig betydning for de sproghistoriske discipliner, fordi det ordforråd, der indgår i de ældste sted- og personnavne ofte er den fyldigste og eneste kilde til sprogets ældste historie.

Resultaterne af det videnskabelige arbejde kan bl.a. ses i serien "Danmarks Stednavne", der er en amtsvis ordnet udgave af bebyggelses- og naturnavne, hvorefter der er udkommet 18 bd.

En anden serie er "Navnestudier"; den omfatter specialundersøgelser over udvalgte stednavnetyper og publikationer om personnavne, nu på 26 bd., heraf bl.a. Danske Sø- og Ånavne, der skal omfatte 8 bd; det 6. er under udgivelse.

Instituttets opgave var som sagt fra begyndelsen koncentreret om stednavne, mens personnavneforskningen først sent fik selvstændig status. Da en meget stor del af vores stednavne (navne på -lev, sted, torp, bølle, rød) i mange tilfælde har et personnavn som førsteled, har personnavneforskningen naturligvis hele tiden indgået som led i stednavneforskningen, men det første danske værk om personnavne,

"Danmarks gamle Personnavne" I-II, blev udgivet på Carlsbergfondets bekostning. Materialet til forskning i personnavne findes på IfN, for sideløbende med opbygningen af stedsnavnesamlingen etableredes også en stor personnavnesamling bestående af:

1. Middelaldersamlingen, der er en samling parallel med Middelaldersamlingen af stednavne (jfr. Fortid og Nutid XXIV 1970 p. 424). Det er en alfabetisk ordnet seddelsamling af fornavne (herunder patronymica) og en samling tilnavne. Ordningen er kronologisk inden for hvert navn, dog således at samme person og personer fra samme slægt er ført sammen. Navnene er skrevet ud fra vores kronologiske samling af diplomer og breve. Hertil kommer en samling af helgennavne anlagt efter samme princip.
2. Eftermiddelaldersamlingen, som er etableret i 1971. Den skal rumme fornavne og efternavne (tilnavne, slægtsnavne) fra 1513 - ca. 1700. Den medtager navne fra det nuværende danske område, fra Skåne indtil 1658 og fra de dansksprogede områder i Sydslesvig. Den skal danne grundlag for Den eftermiddelalderlige Personnavneordbog (som jeg vil vende tilbage til). Til eftermiddelaldersamlingen kan man på grund af det enorme kildemateriale, der findes fra 1513 frem til 1700, som vi i første omgang har sat som tidsgrænse opefter, ikke som ved middelaldersamlingen udskrive alle personnavnekilder; man må foretage en udvælgelse. Man har udskrevet udsnit af tingbøger fra Fyn og Jylland (Åsum H. og Skast H.), Kanceliets Brevbøger, Perlestikkerbogen (fra Nakskov 1618-1629), Levnedsløb i Sorbymagle og Kirkerup kirkebøger 1646-1731. Endvidere har man samtidig med udskrivningen af stednavne fra Markbøgerne (de landsomfattende orig. målebøger, der danner grundlag for Matr 1688) udskrevet bøndernes navne på sedler.
3. Indberetningssamlingen, der er etableret 1898-1899 som forarbejde til et lovforslag om navneændring 1900. Materia-

let er ordnet topografisk. En lille del af det er udnyttet i bogen "Dansk Navneskik".

4. Moderne navnesamling, som er en stadig voksende samling af helt moderne personnavne omfattende alle de navne, som tilføres IfN gennem fornavneansøgninger fra Kirkeministeriet. Det er en alfabetisk seddelsamling, men navnene er tillige lagt på en datafil med en række relevante oplysninger, således at hver post indeholder oplysninger om det eller de ansøgte navn(e), om yderligere fornavn(e); der anføres efternavn(e), endvidere oplyses det om personen har fået navnet ved dåb, navngivning uden kirkelig handling eller ved navneændring. Der anføres årstal for ansøgningen samt oplysning om familiens status med hensyn til gift, ugift eller enlig, hvor navnet gives ved dåb eller navngivning. Hvis det er muligt anføres moderens og faderens sociale status og oplysninger om erhverv. Ved hjælp af topografisk nummer henføres ansøgningen til et bestemt geografisk sted i Danmark, idet der yderligere oplyses om det er i by- eller landdistrikt. Motivet til navnet angives med en talskala fra 1-8. Endelig afsluttes posten med en kommentar, der nærmere belyser motivet, hvis sådanne er opgivet. På filen ligger navnene i journalorden inden for hvert år. Jfr. følgende eksempler:

an1	Maytal	F	G
	fn1 Maytal	F	G
en1	Fage-Pedersen		
nvg	Æ		
dat	1983	34	
lok	998 Kærum	L	
mot	7		

kom Ansøgeren agter at bosætte sig fast i Israel og da hendes danske navn Mette lyder som "mot" 'død', vil hun skifte navnet til den i udtale nærmest liggende israelske pigenavn Maytal.

an1 Saron F A
 an2 Kisanna F G
 fn1 Saron F A
 fn2 Kisanna F G
 nvg D
 dat 1983 130
 lok 3 København B
 mot 7

kom Der er en datter, Sara, og en søn, Ronny, i forvejen i familien og Saron er sammentrækning af disse to navne. Kisanne har moderen fundet ud af ved at sammenslå sin mosters navn Kis og sin mormors navn Anna. Saron afslås da det er hebraisk stednavn.

an1 Tivas M G
 fn1 Tivas M G
 fn2 Emil M G
 en1 Laursen
 nvg N
 dat 1983 143
 fst U
 lok 3 KøbenhavnVal B
 mot 3

kom Forældrene synes navnet er særdeles pænt og velklingende og de har kaldt deres søn Tiwaz siden resultatet af forstervandsprøve. Dog blev navnet godkendt som Tivas. Det er efter bogen Helte og Guder. Navnet = Tyr i ældre sprogform.

(Forkortelser: an=ansøgte, fn=fornavn, en=efternavn, nvg=navngivningsmåde, dat=datering, lok=lokalisering, mot=motiv, kom=kommentar, F=femininum, M=maskulinum, G=godkendt, A=afslået, D=dåb, N=navngivning, Æ=ændring, B=bydistrikt, L=landsdistrikt).

Det var som sagt sent, at personnavneforskningen blev ligestillet med stednavneforskningen, nemlig først i 1968, da instituttet fik en cand.mag. ansat med særlig henblik på personnavneforskning. Der var dog allerede udgivet en bog i serien Navnestudier om personnavne, nemlig Eva Villarsen Meldgaards "Sydvestjysk navneskik gennem 300 år" fra 1965, Navnestudier nr. 4.

De seneste år har vist en stadig stigende interesse for forskning inden for personnavne; så stor er interessen, at et nyt fællesnordisk personnavnetidskrift "Studia anthroponymica Scandinavica" så dagens lys i 1983. Spændvidden af projekterne ved IfN er stor både i tid og i emner, f.eks.: Patronymer i runetid og middelalder, Personnavne som led i stednavne i middelalderlige kilder i England, Nyere københavnske fornavne 1650-1950, Hustrunavne, Stednavne som efternavne. Af emner ud over det rent sproglige kan nævnes: Navngivningsskik, navngivningsprincipper, sociale aspekter og definitioner af navnetyper, f.eks. Hvad er et patronym, et diminutiv, en hypokorisme, kortnavne, kortformer, fornavne, mellemnavne, slægtsnavne eller efternavne, som er den term, der benyttes i navneloven fra 1981. Det personnavneprojekt, der har været længst undervejs er Den eftermiddelalderlige Personnavneordbog (forkortet DEP). Tanken om at udgive en ordbog til efterfølger af Danmarks gamle Personnavne (forkortet DgP) meldte sig for alvor, da DgP var færdig 1964. Adskillige ansøgninger om penge er blevet skrevet og som nævnt begyndte en etablering af en eftermiddelalderlig personnavnesamling allerede 1971. Udskrivningen af sedler foregik med studenterhjælp, men medhjælpsbevillingerne blev mindre og mindre med årene og dermed også seddeludskrivningen. Lidt ekstra hjælp fik vi ved, at specialeskrivende studenter tilførte sedler med personnavne til samlingen. I 1981 fik vi samlingen opstillet alfabetisk, således at vi nu har et opslagsværk for eftermiddelalderlige personnavne.

Men desværre er det ikke så repræsentativt, som vi kunne ønske, da de allerfleste kilder er fra landdistrikterne, hvor navneskikken er ret stereotyp.

Trods mange afslag på ansøgningerne er der stadig et stort ønske om at få en DEP. Tre medarbejdere på instituttet John Kousgård Sørensen, Eva Villarsen Meldgaard og jeg har udarbejdet en foreløbig projektbeskrivelse. (Se nærmere EVM, 'Rapport om Danmarks eftermiddelalderlige personnavneordbog' i Stednavne i Brug p. 177-185, 1985 Navnestudier nr. 26). Ordbogen var tænkt udarbejdet på grundlag af en seddelsamling, men med erfaring fra andre projekter har vi besluttet, at fremstillingen skal ske ved hjælp af databehandling. Det er naturligvis vort håb at få ordbogen i gang så hurtigt som muligt, men jeg kan ikke afgive nogen løfter om, hvornår håbet går i opfyldelse.

Hermed er jeg nået frem til punktet databehandling i forbindelse med personnavneforskning. I 1983 blev der afholdt et NORNA-symposium (NORNA = Nordisk samarbejtskomiteén för namnforskning) i Umeå om 'Regional och social variation i nordiskt personnamnsskick'. Til det symposium foretog jeg en undersøgelse af "Sociale aspekter på moderne danske fornavne belyst gennem navneansøgninger fra 1977-1982". Materialet til denne undersøgelse er hentet fra navneansøgninger til Kirkeministeriet. IfN har, som tidligere nævnt, som en anden af sine pålagte opgaver at være konsulent for Kirkeministeriet og Justitsministeriet (Familierechtsdirektoratet) i navnesager. Forespørgslerne fra Kirkeministeriet kommer i skriftlig form, og instituttet får en kopi af ministeriets svar, så her er et helt moderne materiale, som jeg har gjort til genstand for forskellige undersøgelser. Der føres ikke generel statistik over forekomsten af personnavne på centralt sted, så det er vanskeligt at danne sig et fuldstændigt billede af moderne navngivning. Selv om mit materiale er af begrænset omfang og det er specielle navne, navne der

må ansøges om, fordi de ikke er på Kirkeministeriets liste over godkendte navne, mener jeg, at de kan give værdifulde oplysninger.

Da jeg siden 1976 havde arbejdet med stednavne og EDB sammen med Lis Weise, mente jeg, at databehandling ville være et godt værktøj til de nævnte undersøgelser. Jeg mener ikke at databehandling skal bruges her og nu, fordi det er moderne. Det er meget vigtigt at stille de samme videnskabelige krav til materialet og løsningen af problemerne, som man ville stille uden brug af databehandling. Man skal kun benytte EDB, når man kan få lige så gode eller bedre videnskabelige resultater.

Der kom en ny personnavnelov i 1981, med ikrafttræden i 1982. Med den voksede omfanget af vores konsulentvirksomhed med en stor stigning i ansøgninger.

Materialet til den nævnte undersøgelse var fra tiden før den nye lov. Jeg har derfor foretaget den samme række undersøgelser på det nye stof for at se, hvordan tendensen var efter den ændrede navnelov. Jeg har undersøgt om navneansøgningerne fordelte sig ligeligt i landet og fundet at forholdet var 1:2:3, 1 for Jylland, 2 for Øerne, 3 for Storkøbenhavn. De sidste års ansøgninger svarer helt hertil. Endvidere om der var forskel i navnevalg med eller uden kirkelig handling, samt ved navneændring. Her var resultatet, at dåb og navngivning stort set stod lige, og det gør de stadig, men mens der tidligere var under 10 ansøgninger om ændring af fornavn om året, har det ændret sig efter den nye navnelov, således at der i 1982 var 42 ansøgninger om navneændring ud af 188; 1983 var tallene 90 af 250 og i 1984 100 af 262. Her har navneloven virkelig givet åbning for at kæle- og kaldenavne kan blive legaliseret.

Forholdet mellem et eller flere navne er stadig konstant, idet ca. halvdelen kun ønsker et navn - det ansøgte. Tidligere mente man, at familiens status, altså gift, ugift

eller enlig påvirkede navngivningsmønsteret. Man kan ikke længere ud fra navneansøgningerne se om et forældrepar er gift, fordi den nye navnelov giver kvinden adgang til at beholde sit eget efternavn ved giftermål. Kun i meget få tilfælde, hvor forældrene har forskellige efternavne, oplyses det om de er gift. Materialet kan efter den nye lov ikke umiddelbart bruges til den nævnte undersøgelse.

Jeg havde håbet, at undersøgelsen af de nyeste navne kunne bringe os nærmere til løsningen af problemet om der er forskel i navnevalg efter social eller geografisk status, sådan som det er beskrevet hos Georg Søndergaard, Kisbye og hos K. Ringgaard ud fra 2 specialer af Niels Damsgaard og Erwin Stæt Andersen og af Lars Ole Thvilum; men jeg har stadig ikke fået holdbare statistiske beviser for den antagelse. Ved at interviewe skolelærere, praktiserende læger og jurister knyttet til politi og anklagemyndighed har jeg fået bekræftet, at inden for den almindelige navnemængde er der forskel i brugen. Findes der i en bande én med det der kaldes et lavsocialt navn, kan man meget ofte finde en række af de navne i banden eller i søskendeflokken, og klassens urolige hoved hævdes også ofte at have et af disse navne. Men det er stadig en fornemmelse, som ikke er bevist. Jeg mener derfor ikke man kan opstille en række navne, som vi benævner lavsociale, fordi disse navne også bruges i andre kredse. Bruger man betegnelsen lavsocial må det være på grundlag af mængden af de pågældende navne i samspil med de ydre omstændigheder. Jeg håber i nær fremtid at kunne komme med en underbygget statistik om fornavnes brug og deres fordeling socialt og geografisk ud fra et større materiale.

I Instituttets konsulentvirksomhed har vi haft stor hjælp af nogle alfabetiske personnavnelister fra Indenrigsministeriets CPR-register. Det er EDB-udkørsler, der kun angiver navnet og antal af forekomster, f.eks. Anne 36899, heraf 35137 på førstepladsen, 1668 på anden, 89 på tredje,

3 på fjerde og 2 på femtepladsen; der er plads til ni fornavne. Endvidere er der angivelse af dansk, ej dansk. Disse udkørsler er fra 1973. IfN har i november 1985 fra Indenrigsministeriets CPR-register fået overladt et nyt materiale af for- og efternavne omfattende $6\frac{1}{2}$ mil. personer. Her er tilige angivelse af årstal, køn, samt et kodetal for sogn, kommune og land, men ellers er alle andre oplysninger slettet.

Tre videnskabelige medarbejdere fra IfN, Lis Weise, Eva Villarsen Meldgaard og jeg selv er i gang med en projektbeskrivelse til udnyttelse af dette uvurderlige materiale. Det er en usædvanlig stor datamængde, og da Georg Søndergaard ved Odense Universitet arbejder på et efternavneleksikon, har IfN givet tilladelse til, at han har fået en kopi af båndene, og man er enedes om, at han må køre undersøgelser på efternavnematerialet. Vi anser det for meget vigtigt at forarbejderne til projektet går i dybden med struktureringen og vigtigt at gennemprøve et delprojekt, før vi sætter et stort projekt i gang. Vi vil nemlig skulle bruge dårlige undskyldninger for bagefter at måtte forklare mangler. F.eks. mener jeg det er en undskyldning, at man i Kolbjørn Heggestads Prosjekt 'Norske Personnavn' kun medtager første navn og siger, at det er 'fordi det er jo det, der altid bliver brugt'. En projektbeskrivelse skal være så grundig, at den også er brugbar på langt sigt. Det viser følgende eksempel fra Geodætisk Institut, hvor man for 10-15 år siden opbyggede en database til digitalisering af kort. Da man senere skulle bruge den, viste det sig, at den var så mangelfuld og ustruktureret, at man måtte begynde forfra. Vi mener, at det moderne fornavnestof udover at oplyse noget om selve navnene også kan belyse navnebrugen i tid og sted, diakronisk, geografisk og muligvis også socialt. Dette materiale giver os et stort og godt grundlag til et nordisk samarbejde. Vi havde allerede i 1984 kontakt med Tromsø Universitet ved

Gulbrand Alhaug, og ved et symposium i 1985 i Norge vendte vi atter problemet. Det vil være ønskeligt at få en fælles-nordisk personnavnedatabank, men man var enige om, at det krævede en grundig videnskabelig planlægning for at projektet kunne realiseres.

Personnavneforskningen har vundet terræn i de sidste snes år, hjulpet på vej af den stigende interesse hos befolkningen. Mange spørgsmål, sproglige som kulturelle venter på undersøgelse. Hertil kan databehandling hjælpe os, brugt på den rette måde.

Litteraturfortegnelse:

- Danmarks gamle Personnavne I-II. Udg. af Gunnar Knudsen, Marius Kristensen og Rikard Hornby. Kbh. 1936-1964.
- Danmarks Stednavne 1-18. Udg. af Institut for Navneforskning.
- Dansk Navneskik, Betænkning afgivet af den af Justitsministeriet den 4. Maj 1898 nedsatte Kommission ved Fredrik Nielsen, Axel Olrik, Johannes C.H.R. Steenstrup. Kbh. 1899.
- Heggstad, Kolbjørn, Norske Personnamn. Rapport 1, Prosjekt for datamaskinell språkbehandling. Nordisk Institutt. Universitetet Bergen 1977.
- Kisbye, T., Alfred Dreyfus Nielsen. Identifikationsmodeller i dansk navneskik, belyst ved drengenavne i Århus 1800-1950. Convinium 1979.
- Levnedsløb i Sørbymagle og Kirkerup Kirkebøger 1646-1731. Udg. Ole Højrup 1963.
- Navnestudier 1-26. Udg. af Institut for Navneforskning.
- Meldgaard, Eva Villarsen, Diminutiv, hypokorisme, kortnavn, kortform. NORNA-rapporter 23 p. 98-108, Uppsala 1983.
- Meldgaard, Eva Villarsen, Nyere dansk personnavneskik - fornavne, mellemnavne, slægtsnavne. SAS, Tidsskrift för nordisk personnamnsforskning I p. 107-122, Uppsala 1983.
- Pedersen, Birte Hjorth, Hvad forstås der ved termen mellem-

- navn? NORNA-rapporter 23 p. 78-86. Uppsala 1983.
- Pedersen, Birte Hjorth, Sociale aspekter i moderne danske fornavne belyst gennem navneansøgninger fra 1977-1982. Uppsala 1985.
- Perlestikkerbogen fra Nakskov 1618-1629. Udg. af Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie 1954.
- Ringgaard, K., Hvad hedder børnene i Århus. To specialer om navne LÆS. 3. årg. nr. 1, 1985.
- Sørensen, John Kousgård, Stednavne som efternavne. Festskrift udg. i anledning af Stednavneudvalgets 75 års jubilæum, p. 239-256, Kbh. 1985.
- Sørensen, John Kousgård, Patronym, Term og begreb. NORNA-rapporter 23, p. 139-144. Uppsala 1983.
- Søndergaard, Georg, A Sociolinguistic Study of Danish Name-giving Patterns. Proceedings of the Third International Conference of Nordic and General Linguistics p. 524-532. The University of Texas at Austin 1976.

Personal-name research and automatic data processing

The paper begins with a presentation of the Institute for Name Research, which is the only archive for place-names and personal names in Denmark. There are two aspects to the work of the institute - a practical function as consultant on matters concerning names and a function as research institute. To begin with, most attention was paid to place-names and it was only at a later date that research into personal names achieved independent status but there is already a substantial archive of personal names extending from the medieval period to the present day. There has been increasing interest in the study of personal names in recent years and the scope of the research projects is wide both in period and in subject. A number of projects are discussed, including the much-desired dictionary of the Post-medieval Personal Names of Denmark, data-processing of the

most recent material with a view to determining whether or not there have been changes in the regional and social structure of the corpus of personal names since the new law concerning personal names was promulgated in 1981 (coming into force in 1982), and a new and ambitious project which will exploit automatic data processing to study the forenames and surnames of the 6½ million people recorded in the Central Register of the Ministry of the Interior.

K. Ringgaard (udg.)

1. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog.
Århus 1987

EDB-ANALYSE AF PERONNAVNEFORHOLD I DANMARK

Af Georg Søndergaard

Dansk personnavneforskning har i dag bedre muligheder end nogensinde tidligere for at gennemføre studier af dansk navneskik. Takket være en komplet fortegnelse over alle danskeres navne og oplysninger om fødeår og fødested kan vi foretage meget detaljerede analyser af dansk personnavnepraksis i nyere tid. Det er et område, hvor dansk forskning i mange år har været stærkt forsømt, sammenlignet med vore nabolande. Således er det nu muligt at udarbejde et hårdt tiltrængt register over hele det danske slægtsnavnestof med oplysninger om de enkelte navnes hyppighed og geografiske fordeling i Danmark. Tilsvarende registranter findes kun ganske få steder i verden. Her kan nævnes den schweiziske *Familiennamenbuch der Schweiz*, det belgiske *Repertoire belge de noms de famille* og det største og mest udtømmende: *Nederlands repertorium van familiennamen*. Dette værk, der er baseret på en folketælling fra 1947 gennemgår i mange bind slægtsnavnerepertoiret i hver af Hollands 12 provinser med hyppighedsangivelser for hver kommune. Indtil nu er der udkommet 13 bind. Omkring det hollandske repertorium og dets tilblivelse gennem ca. 20 år er opstået en rig litteratur baseret på dette enestående materiale.

En tilsvarende dansk udgivelse kan på samme måde danne basis for specialundersøgelser af danske slægtsnavne, et emne der i nutiden får større og større interesse både i forskningen og i den interesserede offentlighed. Desuden vil den have værdi for sociologiske og personalhistoriske studier, samtidig med at den kan yde et værdifuldt bidrag til belysning af befolkningens bevægelser i Danmark i nyere tid. Bogens væsentligste formål er at præsentere det danske slægtsnavnekorpus i en overskuelig, formaliseret form, der vil kunne finde anvendelse på mange områder.